

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

GEWONE ZITTING 2004-2005

22 JUNI 2005

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**tot wijziging van de bepalingen van het
Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening
betreffende het erfgoed**

(ingediend door mevrouw Viviane TEITELBAUM (F)
en de heer Bernard CLERFAYT (F))

Toelichting

Alle bepalingen betreffende de ruimtelijke ordening zijn op 13 mei 2004 gebundeld in één wetboek, te weten het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening. Het betreft dus een codificatie van de verschillende ordonnanties en wetten over die materie.

Gelet op de bijzondere situatie van Brussel – stadsge-
west, hoofdstad van een federale staat, hoofdstad van
Europa – heeft het erfgoed in al zijn aspecten een grote cul-
turele waarde en is het van belang voor de identiteit. Het
is tevens een sterke economische hefboom en een garantie
voor sociale cohesie, vooral in de kwetsbare wijken. Die
bijzonderheden en de noodzakelijke toekomstvisie die ge-
kristalliseerd wordt in een project van duurzame ontwik-
keling bieden de gelegenheid om in Brussel te zorgen voor
een geïntegreerde, vooruitstrevende en dynamische bena-
dering met het oog op de bewaring, de integratie en de toe-
gankelijkheid van het erfgoed. Daartoe krijgt de KCML in
het Wetboek van Ruimtelijke Ordening de volgende taken
opgedragen :

- de door het BWRO of krachtens het BWRO voorge-
schreven adviezen verstrekken;
- de regering advies verstrekken, op haar verzoek of op
eigen initiatief, over iedere kwestie in verband met een
goed dat tot het onroerend erfgoed behoort;

**PARLEMENT DE LA REGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 2004-2005

22 JUIN 2005

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**modifiant le Code bruxellois de
l'Aménagement du Territoire (COBAT) en
matière de patrimoine**

(déposée par Mme Viviane TEITELBAUM (F)
et M. Bernard CLERFAYT (F))

Développements

Toutes les dispositions relatives à l'aménagement du ter-
ritoire ont été réunies dans un seul code au 13 mai 2004,
le Code Bruxellois de l'Aménagement du Territoire. Il
s'agit donc d'une codification des différentes ordonnances
et lois qui gèrent la matière.

Dans la situation particulière de Bruxelles – ville-région,
capitale d'un Etat fédéral, capitale d'un Etat fédéral, capi-
tale de l'Europe –, le patrimoine, pris dans toutes ses com-
posantes, représente un enjeu culturel et identitaire déter-
minant, un levier économique fort et un garant de cohésion
sociale, surtout dans les quartiers fragilisés. Ces particula-
rités, ainsi que la nécessaire inscription de l'avenir dans un
projet de développement durable, offrent l'occasion de
mettre en œuvre à Bruxelles une réflexion intégrée, avan-
cée et dynamique en matière de conservation, d'intégration
et de mise en valeur du patrimoine. C'est dans cette optique
que le Code de l'aménagement du territoire attribue à la
CRMS les missions suivantes :

- donner des avis requis par le COBAT ou en vertu de
celui-ci;
- donner un avis au Gouvernement, à la demande de celui-
ci ou de sa propre initiative, sur toute question se rap-
portant à un bien relevant du patrimoine immobilier;

- aanbevelingen van algemeen beleid doen over de problematiek van de bewaring.

Dit voorstel van ordonnantie strekt ertoe de enige vergunning werkbaarder te maken, de bestaande maatregelen inzake bewaring en bescherming van het erfgoed aan te vullen en de principes waarop de adviezen van de KCML rusten, bekend en duidelijk te maken.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestaat de mogelijkheid van een stapsgewijze bescherming : de gebouwen kunnen worden beschermd, ingeschreven op de bewaarlijst of in de inventaris. Die beschermingsmaatregelen sorteren, met uitzondering van de inventaris, verschillende effecten. Die verschillen hebben te maken met de historische, archeologische, artistieke, esthetische, wetenschappelijke, sociale, technische of heemkundige waarde van de goederen en met hun beschermingsstatus. Deze ordonnantie wil ook daarmee rekening houden.

Het hoofddoel van de enige vergunning die sedert juli 2004 is ingevoerd, bestaat erin de stedenbouwkundige en erfgoedbepalingen van de vergunningen te coördineren. Om die procedure nog te kunnen verbeteren voor de aanvrager en opdat de KCML, zoals zo vaak, niet met onvolledige dossiers komt te zitten waarin zij toch haar beslissing moet motiveren, moedigt dit voorstel van ordonnantie niet alleen voorafgaande ontmoetingen met de toekomstige aanvragers van de enige vergunning aan, maar ook het inwinnen van een collegiaal en principieel advies bij de KCML.

De KCML brengt alleen eensluidende adviezen uit over aanvragen om werken uit te voeren in of aan beschermd of op de bewaarlijst ingeschreven goederen. De KCML beschikt daarvoor over 30 dagen. Die bindende adviezen worden niet openbaar gemaakt. Er kan evenwel beroep worden ingesteld, te weten eerst bij het Stedenbouwkundig College, dat echter vooralsnog niemand heeft met enige deskundigheid inzake bewaring en restauratie van het erfgoed, en vervolgens bij de regering.

Toen de ordonnantie van 4 maart 1993 betreffende het behoud van het onroerend erfgoed is goedgekeurd, heeft de regering de KCML bevoegd verklaard om een eensluidend advies uit te brengen wegens de recente geschiedenis van Brussel en de vele, soms tegenstrijdige belangen die voor het Gewest spelen op internationaal, Europees en federaal vlak. Om de « verbrusseling », een verschijnsel dat de hoofdstad een trieste faam bezorgd heeft, te vermijden heeft de regering de bevoegdheid om de werken uitgevoerd aan de goederen die zij had beschermd, overgedragen aan een commissie van specialisten die zij zelf heeft aangesteld. Tijdens de parlementaire voorbereiding van de ordonnantie van 4 maart 1993, zorgde het eensluidende advies niet voor problemen maar kon een consensus worden bereikt over de invoering ervan. De meerderheid van de parlementsleden beschouwden het als een maatregel ter vrij-

- adresser des recommandations de politique générale sur la problématique de la conservation.

La présente proposition d'ordonnance tend à rendre le permis unique plus opérationnel, à compléter les dispositifs existants en matière de conservation et de protection du patrimoine ainsi que d'assurer une publicité et une compréhension claires des principes sur lesquels reposent les avis de la CRMS.

En Région de Bruxelles-Capitale, la possibilité d'une protection hiérarchisée existe : les bâtiments peuvent être classés, inscrits sur la liste de sauvegarde ou inscrits à l'inventaire. Différents effets sont attachés à ces mesures de protection, exception faite de l'inventaire. Ces différents degrés sont liés à la valeur historique, archéologique, artistique, esthétique, scientifique, sociale, technique ou folklorique des biens ainsi qu'à leurs statuts de protection. C'est en ce sens que veut aller la présente ordonnance également.

L'objectif principal du permis unique introduit depuis juillet 2004 est de coordonner le volet urbanistique et patrimonial des permis. Afin de pouvoir encore améliorer cette procédure pour le demandeur et que la CRMS ne tombe pas comme c'est souvent le cas, sur des dossiers incomplets, où elle a tout de même l'obligation de motiver sa décision, la présente proposition d'ordonnance encourage tant les rencontres préalables avec les futurs demandeurs de permis unique que la demande d'un avis collégial et de principe à la CRMS.

La CRMS émet des avis conformes uniquement sur les demandes de travaux aux biens classés ou inscrits sur la liste de sauvegarde. La CRMS dispose d'un délai de 30 jours pour se prononcer. Ses avis contraignants ne sont pas publics. Un recours peut être introduit d'abord auprès du collège d'urbanisme, qui ne compte pas, pour l'instant, une personne ayant des compétences notoires en matière de conservation et de restauration du patrimoine, ensuite auprès du Gouvernement.

Lorsque la Région s'est dotée de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, le Gouvernement a donné un avis conforme à la CRMS en raison de l'histoire récente de Bruxelles et des intérêts multiples, parfois contradictoires, dont la région était l'enjeu à la fois au niveau international, européen et fédéral. Soucieux aussi d'éviter le phénomène de « Bruxellisation » qui a rendu la Capitale tristement célèbre, il a délégué le pouvoir de contrôler les travaux effectués aux seuls biens qu'il avait lui-même protégés à une commission de spécialistes désignés par lui. Lors des travaux préparatoires précédant l'adoption de l'ordonnance du 4 mars 1993, l'avis conforme n'a pas fait l'objet de blocage, mais a pu aboutir à un consensus sur sa mise en place, considérée par la majorité des parlementaires comme un garde-fou pour le patrimoine. Il nous semble essentiel de conserver ce garde-fou

waring van het erfgoed. Het lijkt dus van essentieel belang dat die maatregel behouden blijft om een dam op te werpen tegen de vele aanvallen tegen ons erfgoed, door onwetendheid, uit speculatieve overwegingen of door politieke of administratieve apathie.

Om de procedure voor de enige vergunning te verbeteren, strekt dit voorstel van ordonnantie ertoe om de adviezen van de KCML openbaar te maken en te zorgen voor de grootst mogelijke doorzichtigheid. Vooralsnog moet de commissie de nodige terughoudendheid aan de dag leggen en mag zij haar standpunten niet openlijk toelichten en evenmin reageren op de nonsens die over haar verspreid wordt. Wij stellen dan ook voor om daar verandering in te brengen, niet alleen om klare wijn te schenken en toekomstige fouten te vermijden, maar ook om lessen te kunnen trekken. Morgen zullen de bekendgemaakte adviezen van de KCML stof leveren voor een openbaar debat over het erfgoed en zullen ze het zeker verrijken.

Tegen de afgifte van een stedenbouwkundige vergunning zal nog steeds beroep kunnen worden ingesteld bij het Stedenbouwkundig College. Volgens het voorstel, zal ten minste één lid van het Stedenbouwkundig College kennis moeten hebben van erfgoed opdat het dossier niet blijft liggen omdat men niets afweet van erfgoed.

De voornaamste reden waarom de KCML ongunstige eensluidende adviezen afgeeft, is dat de dossiers voor de aanvraag van werken niet volledig zijn. Binnen twintig dagen, moet de directie Stedenbouw de aanvrager echter melden of het dossier al dan niet volledig is. Die directie stelt hierover vragen aan de directie Monumenten en Landschappen. Die termijn is niet redelijk en na het verstrijken ervan, kan de aanvrager niet meer worden verzocht om zijn dossier volledig te maken. Om die reden, strekt dit voorstel van ordonnantie ertoe om het begrip « volledig dossier » te verduidelijken. Daartoe wordt rekening gehouden met de omvang en het specifieke karakter van de ingrepen om het werk van de besturen te vergemakkelijken en een snelle beoordeling van de stukken vervat in de aanvraag mogelijk te maken.

Het aantal werken van geringe omvang zal worden beperkt door dit voorstel van ordonnantie. Aldus wordt voorkomen dat al die werken samen neerkomen op omvangrijke werken die zouden worden vrijgesteld van advies van de KCML, waardoor de bepalingen van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening zouden worden omzeild.

Dit voorstel van ordonnantie strekt er ook nog toe om een Observatorium van het Erfgoed op te richten om een langetermijnvisie te ontwikkelen en de opeenvolgende regeringen uit verschillende oogpunten van advies te dienen over het erfgoed in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

afin de protéger notre patrimoine contre les atteintes et attaques, multiples, dont il fait l'objet, que ce soit par ignorance, par cupidité spéculative, par indolence politique ou administrative.

Afin d'optimaliser la procédure de permis unique, la présente proposition d'ordonnance souhaite rendre les avis de la CRMS publics et ceci dans un souci de transparence plus large. En effet, à l'heure actuelle la Commission est soumise à un devoir de réserve, elle n'est pas autorisée à expliquer publiquement ses prises de positions ni à répondre aux inexactitudes véhiculées à son égard. Nous proposons dès lors de sortir la CRMS de son devoir de réserve afin d'éclaircir les choses, d'éviter des erreurs futures, mais également dans un but pédagogique et instructif. Demain, les avis publics de la CRMS nourriront le débat public sur le patrimoine et l'enrichiront certainement.

Les recours contre la délivrance d'un permis d'urbanisme sont possibles auprès du collège d'Urbanisme. La proposition prévoit également qu'un membre, au moins du collège d'urbanisme, ait des compétences en matière de patrimoine, afin que le dossier ne soit pas bloqué à cause d'une ignorance en matière de patrimoine.

La principale cause des avis conformes défavorables de la CRMS est la complétude des dossiers de demande de travaux qui sont introduits. Or, le fait qu'un dossier est considéré comme complet ou incomplet doit être notifié au demandeur dans les 20 jours par la Direction de l'Urbanisme (qui interroge à ce sujet la Direction des Monuments et des Sites). Ce délai, peu raisonnable, une fois dépassé, il n'est plus possible d'exiger du demandeur qu'il complète son dossier. Pour cette raison, la présente proposition d'ordonnance permettrait de clarifier et de préciser la notion de « dossier complet ». Il est tenu compte pour cela de l'importance et de la spécificité des interventions afin de faciliter le travail des administrations et de permettre une évaluation rapide des pièces constituant la demande.

L'addition des travaux de minime importance sera limitée par la présente proposition d'ordonnance afin que leurs cumuls n'aboutiraient point à des travaux importants qui seraient dispensés de l'avis de la CRMS et de ce fait contournerait une disposition du COBAT.

Enfin, la présente proposition d'ordonnance souhaite instituer un observatoire du patrimoine dont les travaux s'inscriraient dans le long terme et permettraient d'éclairer les Gouvernements successifs sur la matière du patrimoine dans la Région de Bruxelles-Capitale, sous différents angles.

Dit voorstel van ordonnantie past in een allesomvattend en geïntegreerd beschermingsbeleid binnen het raam van de ontwikkeling van de stad en van de wijken.

C'est dans le contexte d'une politique de protection globale et intégrée au niveau du développement de la ville et de ses quartiers que la présente proposition d'ordonnance s'inscrit.

Viviane TEITELBAUM (F)
Bernard CLERFAYT (F)

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

tot wijziging van de bepalingen van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening betreffende het erfgoed

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

In artikel 210, § 1, van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening, wordt na de eerste zin de volgende zin ingevoegd : « Die goederen moeten voldoende belangrijk zijn om bewaard te worden en worden voor een beperkte tijd (maximum twee jaar) beschermd om het bijzondere belang ervan vast te stellen. Die bescherming wordt door de regering opgedragen aan de minister belast met het erfgoed en gebeurt op voorstel van de KCML. ».

Artikel 3

Artikel 214 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening wordt als volgt vervangen : « De gevolgen van een op de bewaarlijst ingeschreven goed zijn dezelfde als de gevolgen van een beschermd goed, zoals bepaald in de artikelen 231 tot 238 van dit Wetboek. Die gevolgen zijn tijdelijk en hebben een duur van twee jaar vanaf de bekendmaking van het besluit tot inschrijving op de bewaarlijst. ».

Artikel 4

De artikelen 215, 216 en 219 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening worden opgeheven.

Artikel 5

In artikel 222 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening, wordt een nieuwe paragraaf ingevoegd luidend :

« § 4. – Het verzoek tot bescherming of de afbakening van een vrijwaringszone is onderworpen aan de speciale regelen van openbaarmaking. De duur van het openbaar onderzoek wordt op vijftien dagen vastgelegd.

De regering stelt de vorm en de inhoud vast van de documenten die aan het openbaar onderzoek onderworpen worden. ».

PROPOSITION D'ORDONNANCE

modifiant le Code bruxellois de l'Aménagement du Territoire (COBAT) en matière de patrimoine

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

A l'article 210, § 1er du COBAT, après la première phrase, il est insérée la phrase suivante : « Ces biens présentent un intérêt suffisant pour en justifier la préservation et bénéficient d'une protection limitée dans le temps (à 2 ans maximum) afin d'en définir l'intérêt particulier. Cette protection est déléguée par le Gouvernement au Ministre chargé du patrimoine et se fera sur proposition de la CRMS. ».

Article 3

L'article 214 du COBAT est remplacé par ce qui suit : « Les effets d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde sont identiques aux effets d'un bien classé, comme repris aux articles 231 à 238 de ce Code. Ces effets sont temporaires et ont une durée de 2 ans à partir de la publication de l'arrêté portant inscription sur la liste de sauvegarde. ».

Article 4

Les articles 215, 216 et 219 du COBAT sont abrogés.

Article 5

A l'article 222 du COBAT il est ajouté un paragraphe nouveau rédigé comme suit :

« § 4. – La demande de classement ou la délimitation d'une zone de protection est soumise aux mesures particulières de publicité. La durée de l'enquête publique est fixée à quinze jours.

Le Gouvernement arrête la forme et le contenu des documents soumis à l'enquête publique. ».

Artikel 6

Artikel 231 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening wordt als volgt vervangen :

« § 1. – De eigenaar van een beschermd goed dat behoort tot het onroerend erfgoed of dat is ingeschreven op de bewaarlijst is verplicht om het in goede staat te houden en de bijzondere behoudsvoorwaarden, die zouden zijn voorgeschreven, na te leven.

§ 2. – De gevolgen van de bescherming of de inschrijving op de bewaarlijst volgen de goederen die tot het onroerende erfgoed behoren in welke handen ze ook overgaan.

In geval van overdracht van een goed dat tot het onroerende erfgoed behoort, moet de instrumenterende ambtenaar bij de gemeentebesturen alle informatie verzamelen met betrekking tot de eventuele inschrijving van dat beschermd of van dat op de bewaarlijst ingeschreven goed.

Hij maakt melding van de bescherming of de inschrijving in de akte die de overdracht vaststelt.

Bij de publiciteit die met een verkoop van een beschermd of op de bewaarlijst ingeschreven goed gepaard gaat, is de instrumenterende ambtenaar en eenieder die, voor eigen rekening of als tussenpersoon, verkoopt, verplicht te vermelden dat het onroerende erfgoed beschermd is of op de bewaarlijst is ingeschreven.

§ 3. – De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen moet om advies worden gevraagd alvorens de vergunningen worden afgegeven die krachtens bepalingen van wetgevende aard, vastgesteld in de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet, vereist zijn voor een beschermd goed of een goed dat behoort tot het op de bewaarlijst ingeschreven onroerende erfgoed.

Uitgezonderd de gevallen waarin dat advies reeds vereist en georganiseerd is krachtens bovengenoemde bepalingen van wetgevende aard, organiseert de regering de adviesprocedure met de duidelijke vermelding dat bij ontstentenis van een uitspraak, binnen een bepaalde termijn, de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen geacht wordt een gunstig advies te hebben uitgebracht. ».

Artikel 7

Het eerste lid van § 2 van artikel 177 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening wordt door de volgende bepaling aangevuld :

« Vóór de aanvraag van een vergunning bedoeld in deze specifieke paragraaf, kunnen de toekomstige aanvragers van een vergunning de KCML om een collegiaal princi-

Article 6

L'article 231 du COBAT est remplacé par ce qui suit :

« § 1er. – Le propriétaire d'un bien classé relevant du patrimoine immobilier ou inscrit sur la liste de sauvegarde a l'obligation de le maintenir en bon état et de respecter les conditions particulières de conservation qui auraient été prescrites.

§ 2. – Les effets du classement ou de l'inscription sur la liste de sauvegarde suivent les biens relevant du patrimoine immobilier, en quelques mains qu'ils passent.

En cas de transfert d'un bien relevant du patrimoine immobilier, l'officier instrumentant est tenu de recueillir auprès des administrations communales les informations relatives à l'inscription éventuelle de ce bien classé ou inscrit sur la liste de sauvegarde.

Il fait mention du classement ou de l'inscription dans l'acte constatant le transfert.

Dans toute publicité faite à l'occasion d'une vente d'un bien classé ou inscrit sur la liste de sauvegarde, l'officier instrumentant et toute personne qui, pour son compte ou à titre d'intermédiaire, met en vente, est tenu de faire mention du classement ou de l'inscription de ce bien sur la liste de sauvegarde du patrimoine immobilier.

§ 3. – L'avis préalable de la Commission royale des monuments et des sites est requis avant la délivrance des autorisations dont un bien classé ou relevant du patrimoine immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde doit faire l'objet en vertu de dispositions de nature législative prises dans les matières visées à l'article 39 de la Constitution.

A l'exception des cas dans lesquels cet avis est déjà requis et organisé en vertu des dispositions de nature législative précitées, le Gouvernement organise la procédure relative à cet avis en prescrivant qu'à défaut de s'être prononcé dans un délai déterminé, la Commission royale des monuments et des sites et considérée comme ayant remis un avis favorable. ».

Article 7

Le premier alinéa du § 2 de l'article 177 du COBAT est complété par la disposition suivante :

« Avant toute introduction d'un permis visé sous ce paragraphe spécifique, un avis collégial de principe de la CRMS peut être sollicité par les futurs demandeurs de per-

pieel advies vragen teneinde voorrang te geven aan de dialoog en het voorafgaande overleg, en dit nog vóór de indiening van de vergunningsaanvraag. De KCML brengt de aanvrager schriftelijk op de hoogte van al haar adviezen, die tegelijkertijd aan het bestuur voor het erfgoed en de stedenbouw worden bezorgd. ».

Artikel 8

Het tweede lid van artikel 12 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Het Stedenbouwkundig College bestaat uit negen deskundigen, waarvan een persoon magistraat of eremagistraat is en het voorzitterschap van het College waarneemt, ten minste één andere houder is van het diploma van doctor of licentiaat in de rechten, nog een andere houder is van het diploma van architect en een vierde een algemeen bekende kennis heeft inzake bewaring en restauratie van het erfgoed. ».

Artikel 9

Het tweede lid van paragraaf 1 van artikel 11 wordt als volgt aangevuld :

« Alle adviezen die door of krachtens dit wetboek door de KCML uitgebracht moeten worden, zijn met redenen omkleed en openbaar. De regering bepaalt de nadere regels voor de bekendmaking en de raadpleging van die adviezen. ».

Artikel 10

Artikel 124, § 1, eerste lid, wordt als volgt vervangen :

« De regering past de voorwaarden aan waaraan een dossier over een vergunningsaanvraag moet voldoen om als volledig te worden beschouwd. De definitie van volledigheid van het dossier hangt af van de aard van de werken. De lijst van de voorwaarden wordt in overleg opgesteld door de KCML en de DML. De regering stelt de regels op voor dat overleg.

Indien de wettelijke termijn van 20 dagen om de aanvrager op de hoogte te stellen van de onvolledigheid van het dossier, verstreken is, heeft de aanvrager in dat geval recht op een vergoeding die door de regering uitbetaald wordt. De regering stelt de berekenings- en de toekenningswijze van die vergoeding vast.

De DML staat de aanvrager bij om een samenhangend en volledig dossier op te stellen. ».

mis afin de privilégier le dialogue et la consultation préalable, et ce avant l'introduction dudit permis. Tous les avis rendus par la CRMS le sont par écrit au demandeur et sont communiqués en même temps à l'administration du patrimoine et de l'urbanisme. ».

Article 8

Le deuxième alinéa de l'article 12 est remplacé par la disposition suivante :

« Le Collège d'urbanisme est composé de neuf experts, dont l'un est magistrat ou magistrat honoraire et assume la présidence du Collège, à tout le moins un autre est titulaire du diplôme de docteur ou de licencié en droit, un autre encore est titulaire du diplôme d'architecte et un quatrième ayant des compétences notoires en matière de conservation et de restauration du patrimoine. ».

Article 9

Le deuxième alinéa du premier paragraphe de l'article 11 est complété par le texte suivant :

« Tous les avis requis de la CRMS par le présent Code ou en vertu de celui-ci sont motivés et publics. Le Gouvernement arrête les modalités de publication et de consultation de ces avis. ».

Article 10

L'article 124, § 1er, alinéa 1er est remplacé par ce qui suit :

« Le Gouvernement adapte les conditions requises pour qu'un dossier de demande de permis soit considéré comme complet. La définition de complétude de dossier est fonction de la nature des travaux. La liste des conditions sera établie en concertation par la CRMS et la DMS. Le Gouvernement établit les modalités de cette concertation.

Si le délai légal de 20 jours pour signifier au demandeur l'incomplétude du dossier est dépassé, le demandeur a droit, en ce cas, à une indemnité versée par le Gouvernement. Le Gouvernement fixe le calcul et l'attribution de cette indemnité.

La DMS assistera le demandeur en vue de la cohérence et la complétude du dossier. ».

Artikel 11

In artikel 177, § 3, tweede lid, worden na de woorden « wegens hun geringe omvang » de volgende woorden ingevoegd : « zonder dat evenwel de optelsom ervan – maximum drie per jaar – als belangrijke werken beschouwd kan worden ».

Artikel 12

In Hoofdstuk IV – Adviescommissies, wordt een nieuwe afdeling ingevoegd luidend :

« Afdeling IV – Observatorium van het Erfgoed

Artikel 11bis

§ 1. – Er wordt een Observatorium van het Erfgoed opgericht.

§ 2. – Het Observatorium wordt ermee belast te observeren, verslag uit te brengen en aanbevelingen te doen over de gevolgen van de erfgoedinitiatieven in het Gewest, vanuit verschillende invalshoeken :

1° juridische invalshoek;

2° de verschillende interventiefilosofieën;

3° de verschillende interventietechnieken.

§ 3. – Het Observatorium stelt een jaarverslag op dat het ieder jaar aan het Parlement bezorgt. ».

Article 11

A l'article 177, § 3, alinéa 2 après les mots « en raison de leur minime importance », les mots suivants sont insérés : « , sans que toutefois leur addition, et ce plafonné à 3 interventions par an maximum, puisse constituer des travaux importants ».

Article 12

Au chapitre IV – Commissions consultatives, il est ajouté une section nouvelle rédigée comme suit :

« Section IV – Observatoire du patrimoine

Article 11bis

§ 1er. – Il est institué un observatoire du patrimoine.

§ 2. – L'observatoire est chargé d'observer, de faire rapport et d'adresser des recommandations sur les effets des actions entreprises sur le patrimoine dans la Région sur différents aspects :

1° l'aspect juridique;

2° les différentes philosophies d'interventions;

3° les différentes techniques d'interventions.

§ 3. – L'Observatoire dresse un rapport annuel qu'il transmet chaque année au Parlement. ».

Viviane TEITELBAUM (F)
Bernard CLERFAYT (F)